

Notulen 2^e klankbordgroepbijeenkomst Effecten van maatregelen tijdens een pandemie

Datum: donderdag 27 juni 2024

Locatie: digitale vergadering via Microsoft Teams

Voorzitter: S. (Sjaak) de Gouw

Aanwezigen: S. (Sjaak) de Gouw, C. (Christine) Carabain, R. (Renske) Hoefman, L. (Loes) Lanting, N. (Nicolette) Rigter, S. (Susan) van den Hof, N. (Nannah) Tak, A. (Anja) Schreijer, (Mattijs) MS Lambooi, het ZonMw Bureau (verslag).

Algemene opmerkingen tweede bijeenkomst

- De tweede klankbordgroepbijeenkomst had als doel om tot een advies te komen voor de invulling van de tweede subsidieronde binnen het deelprogramma Effecten van maatregelen. Dit advies wordt voorgelegd aan de programmacommissie die uiteindelijk de verdere invulling van de subsidieronde bepaald.
- Klankbordgroepleden zijn geselecteerd vanwege hun kennis en ervaring in adviserende functies tijdens de COVID-19 pandemie. Het ZonMw Bureau, de voorzitter en de klankbordgroepleden zijn waakzaam voor eventuele belangenverstrengelingen die voortkomen uit actuele functies - namelijk waarbij klankbordgroep deelnemers in hun huidige rol aanspraak zouden kunnen maken op subsidies die voortkomen uit deze subsidieoproep. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat het advies van de klankbordgroep wordt voorgelegd aan een onafhankelijke commissie die uiteindelijk de verdere invulling van het deelprogramma bepaald. Het advies van de klankbordgroep wordt dus nog gewogen door onafhankelijke experts.

Belangrijkste bevindingen en aandachtspunten tweede bijeenkomst

De voorzitter van de klankbordgroep gaf een terugkoppeling van de inhoud van het gesprek dat de voorzitter van de klankbordgroep en het ZonMw bureau had met de betrokken waarnemers vanuit het ministerie van VWS over de eerste bevindingen van de klankbordgroep. De belangrijkste uitkomst van dit gesprek is dat het afwegingskader moet kunnen leiden tot het geven van een integraal advies, waarbij alle adviezen die worden voorgelegd meegenomen kunnen worden op een transparante manier. Dit integraal advies leidt vervolgens tot een besluit, dat door de politiek genomen wordt.

Na deze terugkoppeling werden de leden uitgenodigd hun perspectieven te delen op de verdere invulling van een afwegingskader en de volgende punten werden genoemd.

- Klankbordgroepleden zijn op de hoogte van een aantal initiatieven die al lopen op het gebied van afwegingskaders – deels ook gefinancierd door ZonMw – en het is van belang om alle initiatieven in kaart te brengen. Dit betreft ook internationale initiatieven. Bij eerdere simulatieoefeningen is gebleken dat meer kennis nodig is over welke methodiek toegepast moet worden bij het wegen, en de leden van de klankbordgroep waren het unaniem eens dat de subsidieoproep zich moet richten op de instrumenten/methodiek die ontwikkeld of gebruikt moeten worden om een integraal afwegingskader te bewerkstelligen.
- Binnen een afwegingskader zal de zwaarte van de wegingsfactoren moeten worden meegenomen als een variabele. Dus hoe zwaar neem je de verschillende factoren mee aan de hand waarvan gewogen wordt.
- De fase van de pandemie is ook belangrijk om mee te nemen binnen een afwegingskader. In het begin zullen de maatregelen zich meer richten op het snel verminderen van transmissie, later is er meer ruimte om flankerend beleid toe te passen.

- Het is belangrijk om binnen een afwegingskader de volgende zaken te integreren als parameters:
 - Het gevoel dat heerst in de samenleving (over politieke besluitvorming)
 - De roep van de samenleving m.b.t. wantrouwen jegens de overheid
 - Het maatschappelijk draagvlak van in te stellen maatregelen
- De klankbordgroep onderstreept het belang van het erkennen dat ook in een beste uitkomst situatie er iemand op achteruit zal gaan. Dit (procedurele rechtvaardigheid naast de uitkomst rechtvaardigheid) zou een onderdeel van het wegingsinstrument moeten zijn. Echter het hebben van een transparant kader zou moeten helpen bij het uitleggen van genomen maatregelen.
- Houdt rekening met realistische of relevante counterfactuals. Een situatie waarbij geen maatregelen ingesteld worden door de overheid, zal zorgen voor een situatie waarbij de maatschappij zelf maatregelen zal nemen om zich en anderen te beschermen.

Advies aan de commissie

- Er moet in beeld gebracht worden wat er al gedaan is op het gebied van afwegingskaders en wat er het komend jaar gaat gebeuren (o.a. herinrichting landelijke crisisstructuur na vaststelling Landelijk Crisisplan Infectieziekten. (LCP-I)
- De verschillende fases van een pandemie zijn essentieel om mee te nemen binnen een afwegingskader
- Er is nu vooral kennis nodig over methodieken/theorieën die gebruikt kunnen worden voor het gebruiken/uitvoeren van afwegingskaders (besliskunde, speltheorie)

Sluiting en vervolg

De voorzitter dankt de leden van klankbordgroep voor hun inbreng. Als volgende stap zal het advies worden voorgelegd aan de commissie, die vervolgens de tweede subsidieronde zal vormgeven. Indien gewenst zal er nog een laatste afstemmingsmoment plaatsvinden met de klankbordgroep in kwartaal drie van 2024.